

(א) [לעיל לג.]. (ב) כמות לז. כל הסוגיא ע"ש, (ג) [ג"ל והמלח]. (ד) [שם אמת רבה ובכר אלפס דהא אמת רבנא]. (ה) [לקמן נ.]. (ו) [ויקרא כב, א] (ז) [שם].

גליון הש"ס

גמ' והאמר רב עפרים. הא מילתא כשן זה לקמן דף נח ע"א צ"ב דף יג ע"ב: שם ואנהייבהו לעינין. עין לקמן דף 5 ע"ב מדי"ה יתה בת שרבל:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא וכו' יתה (ולא דתיה) תלימ וכו' סוף אין זה: (ב) תוס' ד"ה גזרת ומשורת דשפחה בה זנות לגזר: (ג) ד"ה אפי"פ וכו' אלא נראה לרי"י: (ד) בא"ח ומיהו קשה לרי"י בר אברהם כיון דלא תמי:

מוסף רש"י

הגיוורת כו' צריכות להתמין ג' חדשים. ואף על פי שקנים אינה מתעבת, גזירה קטנה אלו גדולה (כתובות 17.) משמשת במקו. טונת מון לאחר צעילה ושואלת הבעה (100.) כגזירה נפשה. וממנת לה מון (100.) אלא יוצאת בשן ועין. שפחה שקימה לחיובת את עניה ויאלה לחיות. מנה חות דעה מעיקרה דמיסה לחיות דמנטרע נפשה לזמן מון לשמועה (100.) כל דממילא. מדי לולע לאחדורי ביה מעיקרה דמיסק לחיות מודה ר' יוסי (100.) מהתפכת. שאלה חרע ולא יקלט והא אפילו כמידי דמילתא מנה למיעב ויטן עובט סן (100.) ואנהייבהו לעינין ממתנין. ממשנתה ביאל רליה לדברי האחר עיניו זה (קטן 10.) אף על פי שהוראת לבעלה. דמני והא לא נתפסה אסורה, לה נתפסה מותרת, פסולה לכהונה. אם מת נשלה לא מנשא לכתן (100.) הדרן עלך ארבעה אחין

תוס' חד מקבא'י

אמר שמואל כולן צריכות להתמין שלשה חדשים חרץ מגירות ומשוחררת גדולה וקטנה בת ישראל בנות דנות בקטנה ולא שכיח אבל קטנה יוצאה בגט או במיתה הבעל צריכה להתמין שלשה חדשים יוצאה במיאון אין צריכה להתמין ג' חדשים ואף על גב דרי"י ס"ל אנוסה ומפוחה אינה צריכה להתמין ג' חדשים דאשה מנה מתהפכת כרי שלא תתעב וק"ל דר' יהודה ור' הלכה כריי הכא כיון דקאי שמואל באנוסה ומפוחה כוותיה דר' יהודה

מסתברא דהלכה כותיה בא ואע"ג דאמרין בשלהי פרק אלמנה לכהן גדול בנשואין חששו לזנות לא חששו דמשעו [דהלכה] כרי יוסי לתרומה קא' אבל לא ליוחסין אבל הגיות ומשוחררת גדולה ס"ל לשמואל דכיון דדעתה לאגיוורי מנטרא נפשה בין זרע כשר לזרע פסול כן פרש"י ז"ל והראב"ד פי' דבגיות ומשוחררת איכא תרי ספיקא ספק זינתה ספק לא זינתה ואח"ל זינתה שמא נתהפכה יפה יפה אבל באנוסה ומפוחה ליכא למימר אלא חד ספק ולפום האי טעמא יוצאה במיאון צריכה להתמין ג' חדשים ומאי דאמר שמואל דאמר כרי יוסי סבר לה כוותיה בחדא ופליגי עליה בחדא ס"ל כוותיה בחדא בגיות ומשוחררת גדולה ופליגי עליה בחדא בבת ישראל ומסתברא דלית הלכתא לא כרי יהודה ולא כריי אלא כשמואל וזה שלא כדברי הרב ז"ל ואף לדברי הרב אלפס בנות הוא הלכה כרי"א כל מן הנשואין כל הנשים אפי' קטנות ואפילו עקרות ואפילו איילוניות לא ינשאו ולא יתארסו דגורין הא אטו הא. הא דתנן כהנות פסולות מן התרומה ה"ה לישראלית וה"ה לנשי ישראל דאשת ישראל שנאנסה אפי' שמורת לבעלה פסולה לכהונה אלא ה"ק אם היו כהניות נשואות לישראל פסולין לתרומה דבי נשייהו:

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

וגזרו רבנן קטנה וכו'. וגזי גירות קטנה לא גזרו משום דלא שכיחא: **מכלל דהואי**. בתמיה. וכי מעשה כזה ארע צימי חכמים והא שנים שקידשו קתני ולא תני מעשה: **אלא כהוראם שעה סיפא**. (א) ולא יתה דלא גזרינן זה מ"ט חילוף לא שכיח: **חוץ מגירות ומשוחררת גדולה**. מדקתני כהאי חוץ גדולה מכלל

דצריכות להתמין דקאמר בגדולות קמיירי: **גירות ומשוחררת גדולה דשכיחא בהו וזו לגזור**. שימתינו כדי להצמין בין זרע שנזרע שלא בקדושה לזרע שנזרע בקדושה: **הוא דאמר כרי יוסי**. דלא גזר כדמפרש טעמא דאשה מונה מתהפכת כדי שלא תתעב. ומיהו בישראלית גזר שמואל זנות אטו נשואין שמתעברת ולא סבר כרי יוסי דלא גזר זהו כדאמר לקמן באנוסה ומפוחה אכל בגירות לא גזרו זנות שבכרית משום נשואין דבכרית לאפילו גירות נשואה כיון דעמיה לאגיורי מתהפכת נמי כדי להצמין בין זרע קדושה לזרע שלא בקדושה כדלקמן: **מנטרא נפשה**. וממתיא מון כהנה ומזמן לה: **אלא יואלה כשן ועין**. דלא הוה ידעת מעיקרא דעמידה להשתמר לן מנטרחה ומזדהר

לאתי מון כהנה: **אנוסה ומפוחה**. ישראלית והרי אונס ממילא הוא ואין לה מון: **מתפכת**. ואף יואלה כשן ועין נמי ליכא השתא למפרך דכיון דהיפוך קל הוא לה ואין זו טורח מתהפכת היא דכל אשה מונה אינה רואה להתעבר: **כהנות**. זנות כהנים: **ישראלים לא**. בתמיה. הואיל ואשת כהן היא אפילו בת ישראל נמי אסורה לבעלה כהן: **נשי כהנים**. אם צעליהן כהנים נפסלו להן דאשת כהן שנאנסה אסורה לבעלה: **נשי ישראלים לא**. בתמיה. ובי אם צעליהם של אלו ישראלים נמי לא מיפסלו נמי לכהונה שאם ימותו אלו לא ינשאו לכהנים: **והאמר רב עמרם כו' ואנהייבהו לעינין ממסנין**. כלומר הביא לנו ראיה ממשנתנו. ואותה משנה לקמן בהבא על יבמותו (דף טו.): **אשם ישראל שנאנסה אף על פי שמוטרס לבעלה**. מוהיא לא נתפסה (במדבר ה) הא נתפסה מותרת אפי"ה פסולה לכהונה אם ימות צעלה: **אם היו כהנות**. זנות כהנים ואפילו נשואות לישראל דלא מהני האי זנות לאסרן לבעליהן: **נפסלו מסרומה דני נשייהו**. שאם ימות צעלה וזרע אין לה אינה שבה אל בית אביה כנעוריה דפסיל

לה האי זנות כדתינא לקמן בצלמנה לכהן גדול (דף סח.) כהנת לוייה ישראלית שבה עליה גר עמוני כו' ויליף טעמא מוצת כהן כי תהיה לאיש זרו) כיון שנבעלה לפסול לה פסלה ואע"ג דמותצין ואימא נבעלה לפסול חייבי כריתות ומשנינן כי תהיה כתיב הנך דלית בהו הוייה אלמא זנות דחייבי כריתות לא פסיל מאכילת תרומה הא דער מיימינא התם קרא אחרינא כי תהיה אלמנה וגרושה" למעוטי כתי ועבד שאין לו אלמנות וגירושין זה ומההוא קרא נמי נפקא לן חייבי כריתות דהא אין לו אלמנות וגירושין זה ומעיקרא פריכין הכי ואימא חייבי כריתות ולא חייבי לאוין:

הדרן עלך ארבעה אחין

גזי בועל אע"ג דלא כתיב ציה לא נתפסה יש לחלק בין אונס לרצון באשת ישראל דכדנר הוא דלא נאסרה על הצועל אלא כדנרסרה על הצעל ולפי פריי אין פסולה זונה לתרומה מקרא דבת כהן אלא שמא מטעם דכלליה קרא כדנרסרה על הצועל

דף מד: ד"ה הכא) כבז ר"י מזה: הדרן עלך ארבעה אחין

חרץ מגירות ושפחה משוחררת גדולה. והא דתינא בסוולן (לקמן דף מב.) לפיכך גר וגירות צריכין להמתין שלשה חדשים כרי יהודה אחי דחייס שמא לא נתהפכה יפה יפה א"נ אפילו כרי יוסי וה"ק לפיכך גר וגירות צריכין להמתין אם ידוע שנבעלה ולא נתהפכה ועוד אר"י דיש לחלק דלא מינטרא

וגזרו רבנן קטנה משום גדולה וזי גזרינן קטנה משום גדולה והתנן (א) אם היו קטנות שאינן ראיות לילד מחזירין אותן מיד אמר רב גידל אמר רב הוראת שעה היתה מכלל דהואי אלא כהוראת שעה היתה וחילוף לא שכיח לישנא אחרינא אמרי לה אמר שמואל כולן צריכות להתמין שלשה חדשים חרץ מגירות ומשוחררת גדולה [אבל] קטנה בת ישראל אינה צריכה להתמין ג' חדשים במאי אי במיאון האמרה שמואל חדא זימנא אי בגט הא קאמר שמואל דבעיא דאמר שמואל מיאנה בו אינה צריכה להתמין שלשה חדשים נתן לה גט צריכה להתמין שלשה חדשים אלא בנות זנות בקטנה לא שכיח גירות ומשוחררת דשכיח בהו זנות ליגזור הוא דאמר כרי יוסי דתינא (ב) יהגירות והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו צריכות להתמין ג' חדשים דברי רבי יהודה רבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד אמר רבה מ"ט דרבי יוסי קסבר אשה מונה משמשת במוך כדי שלא תתעב א"ל אביי בשלמא גירות כיון דדעתה לאגיורי מנטרה נפשה כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה ובין זרע שנזרע שלא בקדושה שבויה ושפחה נמי דשמעי ממרייהו ומכשרי נפשייהו אלא יוצאת בשן ועין היכי משכחת לה וכו' תימא כל דממילא מודה ר' יוסי (ג) והתנן אנוסה ומפוחה צריכה להתמין ג' חדשים דברי ר' יהודה רבי יוסי יתיר ליארס ולינשא מיד אלא אמר (ד) אביי אשה מונה מתהפכת שלא תתעב ויודך חיישינן שמא לא נתהפכה יפה יפה: ואם היו כהנות כו': כהנות אין ישראלית לא אימא אם היו נשי כהנים נשי כהנים אין נשי ישראלים לא (והאמר (ב) רב עמרם הא מילתא אמר לן רב ששת * ואנהייבהו לעינין ממתניין דאשת ישראל שנאנסה אף על פי שמוטרס לבעלה פסולה לכהונה אמר רבא הכי קאמר ה"אם היו כהנות נשואות לישראל נפסלו מן התרומה דבי נשייהו:

הדרן עלך ארבעה אחין

וללישנא דאמר התם דכל באונס לא מיקריא זונה פסולה לכהונה משום טומאה גרידא ומיהו קשה לרי"י (י) כיון דלא כתיב טומאה אששת ישראל שנבעלה באונס דכתיב והיא לא נתפסה הא נתפסה מותרת אם כן אמאי פסולה לכהונה דככלל אין אסורה טומאה היו בעל וצועל ותרומה וגם כהונה וכו' שרי לבעלה שתמרי נמי לכהונה ואמר ר"י דההוא קרא דלא נתפסה לא מיירי אלא בטומאה דבעל גרידא דנטמאה קמא אית לן לאוקמי לבעל ולעינין בעל שרי אונס כישראל אכל ונטמאה בתרא דנפקא לן מינה איסור תרומה וכהונה לא מפליג זה בין אונס לרצון בין אשם כהן לאשת ישראל ויש לאסור ככל ענין דכיון דאשכחן באשת כהן דאפילו באונס אסורה אין לנו לחלק בין אונס לרצון לענין תרומה וכהונה אפילו באשת ישראל ומיהו

דכתיבן תלמודא דודאי מתהפכת היא שלא תתעב ואין טורח גדול בכדי: אפי"ה שמורת לבעלה פסולה לכהונה דכתיב (ויקרא כב יב) וכת איש כהן כי כיון שנבעלה לפסול לה פסלה. ואע"ג דאמרינן לקמן (סח.) ואימא בחייבי כריתות אמר קרא כי תהיה כתיב דאית הויה ולא לנשע חייבי כריתות אלא כדנרסרה קרא דבת כהן וכת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה מי שם לו אלמנות וגירוסין זה ומחייבי כריתות לם זהו אלמנות וגירוסין אלא ה"ק ואימא חייבי כריתות ולא חייבי לאוין אמר קרא כי תהיה וגו' לכות חייבי לאוין:

לה

וגזרו רבנן קטנה משום גדולה וזי גזרינן קטנה משום גדולה והתנן (א) אם היו קטנות שאינן ראיות לילד מחזירין אותן מיד אמר רב גידל אמר רב הוראת שעה היתה מכלל דהואי אלא כהוראת שעה היתה וחילוף לא שכיח לישנא אחרינא אמרי לה אמר שמואל כולן צריכות להתמין שלשה חדשים חרץ מגירות ומשוחררת גדולה [אבל] קטנה בת ישראל אינה צריכה להתמין ג' חדשים במאי אי במיאון האמרה שמואל חדא זימנא אי בגט הא קאמר שמואל דבעיא דאמר שמואל מיאנה בו אינה צריכה להתמין שלשה חדשים נתן לה גט צריכה להתמין שלשה חדשים אלא בנות זנות בקטנה לא שכיח גירות ומשוחררת דשכיח בהו זנות ליגזור הוא דאמר כרי יוסי דתינא (ב) יהגירות והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו צריכות להתמין ג' חדשים דברי רבי יהודה רבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד אמר רבה מ"ט דרבי יוסי קסבר אשה מונה משמשת במוך כדי שלא תתעב א"ל אביי בשלמא גירות כיון דדעתה לאגיורי מנטרה נפשה כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה ובין זרע שנזרע שלא בקדושה שבויה ושפחה נמי דשמעי ממרייהו ומכשרי נפשייהו אלא יוצאת בשן ועין היכי משכחת לה וכו' תימא כל דממילא מודה ר' יוסי (ג) והתנן אנוסה ומפוחה צריכה להתמין ג' חדשים דברי ר' יהודה רבי יוסי יתיר ליארס ולינשא מיד אלא אמר (ד) אביי אשה מונה מתהפכת שלא תתעב ויודך חיישינן שמא לא נתהפכה יפה יפה: ואם היו כהנות כו': כהנות אין ישראלית לא אימא אם היו נשי כהנים נשי כהנים אין נשי ישראלים לא (והאמר (ב) רב עמרם הא מילתא אמר לן רב ששת * ואנהייבהו לעינין ממתניין דאשת ישראל שנאנסה אף על פי שמוטרס לבעלה פסולה לכהונה אמר רבא הכי קאמר ה"אם היו כהנות נשואות לישראל נפסלו מן התרומה דבי נשייהו:

תוספות ישנים

אבל קטנה בת שרבל אינה צריכה להתמין. פי"ה מדקאמר מון מגירות ומשוחררת גדולה משמע דהאי דקאמר דבת ישראל צריכה להתמין מיירי בגדולה (מגלל) אבל קטנה אינה צריכה להתמין ולא יתירא דלמלא ה"ק ויובן צריכות להתמין אפילו קטנה מון מגירות ומשוחררת וזף גדולה אינה צריכה להתמין י"ל דאי הכי הוי"ל למימר אף גדולה אי הוה מיירי קודם לכן בקטנה איי מפרש הרי"ם דכולה מלתא דשמואל היא ואינה נמי קאמר ואילו וקטנה בת שרבל אי"ה להתמין משום דסברי לה כרי יוסי. ולא היה מכל וכל כרי יוסי דאי סבר לה כרי יוסי היי אסור הגדולה בעומ דהוא דלצריכה להתמין הא רבי יוסי ממיר לקמן כהניסה ומפוחה מיד כן י"ל דודאי כהא לא סבר לה כרי יוסי והו עעמיה משום דגזר זנות אטו נשואין ואין להקשות בגירות נמי גזרו זנות אטו נשואין דהא אפילו נשואין נמי שרי משום דממילא נפשה ומתהפכת כדמשמע לקמן וא"ל לגזור זנות דבגיה גירות אטו זנות יואלה כשן ועין דלצריכה להתמין כדמשמע לקמן וי"ל דעמא דשרי הו משום דאשה מונה משמשת וביואה כן ועין לא שייך לומר כן וצריכה להתמין כמו שאפ"ס לקמן וזנות דבת ישראל אסר דכיון דבת ישראל מונה ודאי אינה מומנת מון והשתא לא הו טעמא דשמואל משום דגזר זנות אטו נשואין וגם אינו סובר טעם של היפוך ואינו רק אלא לרי יוסי: אשה מונה מתהפכת שלא תתעב. ופי"ה יואלה כשן ועין מלא איכא למימר וי"ל שאני היפוך דקל וחסן כן אף היא מתהפכת ולי" דל"כ עיקר המירוק חסר מן הספר. ועוד קשה שהרי ודאי אינה מתהפכת שהיא רואה להוליד גדיים כיון שאינה יודעת לזוט מתחלה שפלא לחיות כי ממילא בא אלהי זה החיות לכן י"ל דאי מקשי לן יואלה כשן ועין מלא איכא למימר נאמר דיבואה כשן ועין דממילא מורי ר' יוסי דלצריכה להתמין דשמא מעוברת היא כי שמא לא מתהפכה ואי מקשי לן מאנוסה ומפוחה מנא

דמתנן תלמודא דודאי מתהפכת היא שלא תתעב ואין טורח גדול בכדי: אפי"ה שמורת לבעלה פסולה לכהונה דכתיב (ויקרא כב יב) וכת איש כהן כי כיון שנבעלה לפסול לה פסלה. ואע"ג דאמרינן לקמן (סח.) ואימא בחייבי כריתות אמר קרא כי תהיה כתיב דאית הויה ולא לנשע חייבי כריתות אלא כדנרסרה קרא דבת כהן וכת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה מי שם לו אלמנות וגירוסין זה ומחייבי כריתות לם זהו אלמנות וגירוסין אלא ה"ק ואימא חייבי כריתות ולא חייבי לאוין אמר קרא כי תהיה וגו' לכות חייבי לאוין:

עין משפט

נג א מיי פי"ה מהל' גירושין הל"ג קמג עשין נ טוש"ע א"ה"ע קומן יג ספי"ה ח: דב ב מיי" שם הלכה כא טוש"ע א"ה"ע שם ספי"ה ה: גה ג מיי" שם הלכה כב טוש"ע שם ספי"ה ו: גו ד מיי" פי"ה מהלכות איסורי ביאה הלכה ז סמג לאוין קמט טוש"ע א"ה"ע קומן ו ספי"ה יא: גו ה מיי" פי"ה מהלכות תרומות הל' ו הל' י:

תוספות ישנים

אבל קטנה בת שרבל אינה צריכה להתמין. פי"ה מדקאמר מון מגירות ומשוחררת גדולה משמע דהאי דקאמר דבת ישראל צריכה להתמין מיירי בגדולה (מגלל) אבל קטנה אינה צריכה להתמין ולא יתירא דלמלא ה"ק ויובן צריכות להתמין אפילו קטנה מון מגירות ומשוחררת וזף גדולה אינה צריכה להתמין י"ל דאי הכי הוי"ל למימר אף גדולה אי הוה מיירי קודם לכן בקטנה איי מפרש הרי"ם דכולה מלתא דשמואל היא ואינה נמי קאמר ואילו וקטנה בת שרבל אי"ה להתמין משום דסברי לה כרי יוסי. ולא היה מכל וכל כרי יוסי דאי סבר לה כרי יוסי היי אסור הגדולה בעומ דהוא דלצריכה להתמין הא רבי יוסי ממיר לקמן כהניסה ומפוחה מיד כן י"ל דודאי כהא לא סבר לה כרי יוסי והו עעמיה משום דגזר זנות אטו נשואין ואין להקשות בגירות נמי גזרו זנות אטו נשואין דהא אפילו נשואין נמי שרי משום דממילא נפשה ומתהפכת כדמשמע לקמן וא"ל לגזור זנות דבגיה גירות אטו זנות יואלה כשן ועין דלצריכה להתמין כדמשמע לקמן וי"ל דעמא דשרי הו משום דאשה מונה משמשת וביואה כן ועין לא שייך לומר כן וצריכה להתמין כמו שאפ"ס לקמן וזנות דבת ישראל אסר דכיון דבת ישראל מונה ודאי אינה מומנת מון והשתא לא הו טעמא דשמואל משום דגזר זנות אטו נשואין וגם אינו סובר טעם של היפוך ואינו רק אלא לרי יוסי: אשה מונה מתהפכת שלא תתעב. ופי"ה יואלה כשן ועין מלא איכא למימר וי"ל שאני היפוך דקל וחסן כן אף היא מתהפכת ולי" דל"כ עיקר המירוק חסר מן הספר. ועוד קשה שהרי ודאי אינה מתהפכת שהיא רואה להוליד גדיים כיון שאינה יודעת לזוט מתחלה שפלא לחיות כי ממילא בא אלהי זה החיות לכן י"ל דאי מקשי לן יואלה כשן ועין מלא איכא למימר נאמר דיבואה כשן ועין דממילא מורי ר' יוסי דלצריכה להתמין דשמא מעוברת היא כי שמא לא מתהפכה ואי מקשי לן מאנוסה ומפוחה מנא

ה"ה

